

BP WIESŁAW ŚMIGIEL

ŻYCIE I DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO-DYDAKTYCZNA
ORAZ ORGANIZACYJNA
KS. PROF. DRA HAB. STANISŁAWA BIELECKIEGO

1. BIOGRAFIA NAUKOWA

Stanisław Bielecki urodził się 14 września 1947 roku w Miechowie, gdzie ukończył szkołę podstawową i średnią. W 1966 wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach, po ukończeniu którego 10 czerwca 1972 roku przyjął święcenia prezbiteratu. W kieleckim seminarium kleryk Stanisław Bielecki zgłębiał tajniki wiedzy teologicznej pod okiem wybitnych profesorów, między innymi ks. A. Zuberbiera, ks. S. Czerwika, ks. E. Szafrrowskiego oraz ks. J. Kudasiewicza, do którego uczęszczał na seminarium naukowe z Pisma Świętego. Kontakt z wybitnymi teologami zrodził u młodego alumna pasję naukową, którą później sukcesywnie rozwijał.

Po święceniach prezbiteratu w latach 1972-1975 pracował jako wikariusz w parafii Bieliny. Jednocześnie w 1973 roku rozpoczął zaoczne studia z bibliistyki w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w Lublinie, a od 1975 roku studia stacjonarne. Pracę magisterską pt. „*Tajemnica to jest wielka*” (Ef 5, 32) *we współczesnej egzegezie* napisał pod kierunkiem ks. prof. J. Kudasiewicza, a obrona nastąpiła 4 października 1976 roku. Studia na KUL-u ukończył zdobywając licencjat z teologii.

W latach 1976-1981 odbył studia w Papieskim Instytucie Teologicznym w Rzymie, tam też w 1980 roku zdobył licencjat z nauk biblijnych na podstawie pracy pt. *La pericope Rom 13, 1-10 alla luce di Ef 5, 22-23*. Od 1981 do

1984 roku studiował jako „candidatus ad lauream” w Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie. W 1984 roku pod kierunkiem o. prof. S. Lyonnetta uzyskał doktorat z teologii biblijnej na podstawie rozprawy pt. *Il cristiano nella comunità civile e matrimoniale secondo Rom 13, 1-10 ed Ef 5, 22-33*.

Po odbytych studiach w Rzymie powrócił do diecezji kieleckiej i w latach 1984-1986 pracował jako wikariusz w parafii św. Andrzeja w Olkuszu. W czasie pracy duszpasterskiej w diecezji nie zaniedbywał działalności naukowej i dydaktycznej. W 1984 roku zorganizował w Olkuszu filię kieleckiego Studium Teologicznego dla Świeckich. Założył również w Miechowie w 1987 roku Instytut Apostolstwa Biblijnego.

Od 1987 roku jest pracownikiem naukowo-dydaktycznym KUL. W 1987 roku został asystentem w Katedrze Dogmatyki Pastoralnej Instytutu Teologii Pastoralnej KUL, w 1989 starszym asystentem, a w 1991 roku adiunktem. Habilitację z zakresu teologii pastoralnej zdobył w 1997 roku na podstawie dorobku naukowego oraz dysertacji pt. *Kairos chrześcijanina w ujęciu listów św. Pawła*. Od 1987 roku pełni funkcję kierownika Katedry Dogmatyki Pastoralnej, przemianowanej w 2000 na Katedrę Teologii Pastoralnej Ogólnej. W 2000 roku otrzymał stanowisko profesora nadzwyczajnego KUL, a w 2008 roku otrzymał tytuł profesora nauk teologicznych w zakresie teologii pastoralnej na podstawie osiągnięć naukowo-dydaktycznych oraz książki pt. *Teologia znaków czasu*.

Ks. prof. dr hab. Stanisław Bielecki od 1985 roku zajmował się dydaktyką w KUL. W latach 1986-2007 prowadził wykłady z Nowego Testamentu, historii zbawienia oraz wstępu do Pisma Świętego w Wyższym Seminarium Duchownym w Kielcach oraz w Świętokrzyskim Instytucie Teologicznym. Przez rok akademicki 1991-1992 prowadził lektorat języka hebrajskiego w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Kielcach.

Udzielał się również w swojej rodzinnej diecezji kieleckiej, gdzie piastował wiele funkcji kościelnych i administracyjnych. W latach 1986-1988 był sędzią Kieleckiego Sądu Biskupiego. W tym czasie przygotował 99 wniosków dotyczących orzeczeń o stwierdzenie nieważności sakramentu małżeństwa. W ramach III Synodu Diecezji Kieleckiej (1986-1991) był przewodniczącym Komisji Teologiczno-Socjologicznej. Przygotowywał robocze materiały do pracy w Parafialnych Zespołach Synodalnych, a także koordynował ich pracę oraz był jednym z redaktorów dokumentów końcowych Synodu. Od 1986 roku ks. Bielecki aktywnie współpracował z redakcją kwartalnika homiletycznego „Współczesna Ambona”. Uczestniczył w obradach kolegium redakcyjnego oraz opublikował ponad 100 homilii.

Jego zasługi dla Kościoła diecezjalnego zostały zauważone i docenione – jest kapłanem honorowym Ojca Świętego oraz kanonikiem gremialnym Kapituły Miechowskiej. Natomiast za pracę naukowo-dydaktyczną w 2010 roku Prezydent RP, na wniosek Rady Wydziału KUL, odznaczył go srebrnym Medalem za Długoletnią Służbę.

2. DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA I ORGANIZACYJNA

Ważnym aspektem działalności ks. prof. S. Bieleckiego była troska o intelektualną formację laikatu. Po powrocie ze studiów rzymskich, pracując jako wikariusz w Olkuszu (1984-1986), zorganizował i prowadził Studium Teologiczne dla Świeckich. Uczestniczyło w nim około 50 słuchaczy, zaś wykładowcami byli profesorowie Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach. Z chwilą powrotu nauki religii do szkoły wielu absolwentów tego Studium znalazło zatrudnienie w pracy katechetycznej. W Olkuszu był również duszpasterzem miejscowego Klubu Inteligencji Katolickiej.

Natomiast w 1987 roku w Miechowie założył Instytut Apostolstwa Biblijnego. Działalność Instytutu przede wszystkim przygotowywała słuchaczy do apologetycznej postawy wobec sekty Świadków Jehowy, która na tamtym terenie prowadziła intensywną działalność werbunkową. Ten fakt świadczy o dużych kompetencjach praktycznych ks. Bieleckiego, który nie tylko potrafił właściwie odczytywać znaki czasu, ale również szukał adekwatnych do nich inicjatyw pastoralnych.

Ks. S. Bielecki w 1986 roku rozpoczął zajęcia w Świętokrzyskim Instytucie Teologicznym w Kielcach. Prowadził wykłady z historii zbawienia, introdukcji do Pisma Świętego oraz teologii znaków czasu. Prowadził tam również seminarium naukowe. Natomiast w WSD w Kielcach wykładał historię zbawienia, archeologię biblijną, geografę biblijną, egzegezę Nowego Testamentu (ewangelie synoptyczne, listy św. Pawła, tradycja Janowa). Dla kleryków prowadził również ćwiczenia z języka greckiego oraz seminarium magisterskie z teologii Nowego Testamentu.

W latach 1985-1987 otrzymał wykłady zleczone na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, a w 1987 roku został zatrudniony na pełen etat, jako asystent w Katedrze Dogmatyki Pastoralnej w Instytucie Teologii Pastoralnej KUL. W czasie pracy na KUL prowadził następujące wykłady na studiach doktorskich: „Chrystologiczno-pneumatologiczne podstawy duszpasterstwa”, „Eklezjologiczne podstawy duszpasterstwa”, „Kairologia biblijna”, „Teologia Słowa Bożego”, „Egzegezy perykop niedzielnych” oraz „Teologia biblijna”.

Natomiast na studiach magisterskich prowadził wykład z teologii pastoralnej oraz ćwiczenia z tego przedmiotu. W początkowej fazie istnienia Instytutu Nauk o Rodzinie prowadził wykład pt. „Biblia o małżeństwie i rodzinie”. Ponadto prowadził w latach 1997-2011 seminarium magistersko-doktoranckie.

W latach 1987-1990 był współorganizatorem i prowadzącym Studium Duszpasterstwa Ludzi Pracy przy Instytucie Teologii Pastoralnej KUL, które powstało z inicjatywy Komisji Episkopatu do Spraw Duszpasterstwa Ludzi Pracy. Celem tego 3-letniego Studium było przygotowanie prezbiterów do pracy w ramach duszpasterstwa ludzi pracy. Oprócz wykładów ks. Bielecki zorganizował dla studentów Studium wyjazd naukowy do Wrocławia (8-10.05. 1989), w ramach którego studenci wysłuchali wykładów wygłoszonych przez profesorów z tamtejszego środowiska naukowego oraz spotkali się z kard. Henrykiem Gulbinowiczem, ówczesnym przewodniczącym Komisji Episkopatu do Spraw Duszpasterstwa Ludzi Pracy. Poza tym dla studentów Studium ks. prof. Bielecki zorganizował pielgrzymkę do Piekar Śląskich (27.05.1990). Przy tej okazji w czasie uroczystej sesji w Wyższym Seminarium Duchownym w Katowicach zakończono funkcjonowanie Studium Duszpasterstwa Ludzi Pracy. Studenci spotkali się również z bpem Damianem Zimoniem, który podzielił się doświadczeniem związanym z pracą w ramach duszpasterstwa ludzi pracy.

Ks. prof. Stanisław Bielecki w okresie od 1997 do 2000 roku pełnił funkcję dyrektora Instytutu Teologii Pastoralnej KUL, a przez rok akademicki 2000/2001, po podziale Instytutu Teologii Pastoralnej na Instytut Pastoralno-Katechetyczny i Instytut Liturgiczno-Pastoralny, był dyrektorem Instytutu Pastoralno-Katechetycznego KUL. Okres, w którym S. Bielecki był dyrektorem Instytutu, był niezwykle ważny, gdyż w 2000 nastąpiła zmiana jego lokalizacji – został przeniesiony ze starego gmachu KUL do budynku Collegium Jana Pawła II na IX piętro. Wiązało się to z troską o pomieszczenia dydaktyczne i naukowe dla studentów i pracowników Instytutu. Ponadto ks. prof. Bielecki, pełniąc tę funkcję, dokonał gruntownych zmian personalnych. Wielokrotnie z satysfakcją podkreślał, że z różnych względów zwolnił pięciu pracowników, ale zatrudnił w ich miejsce pięciu nowych i dobrze zapowiadających się młodych naukowców, z których większość w ciągu kilku lat usamodzielniała się zdobywając stopień doktora habilitowanego.

W latach 2002-2004 był zastępcą redaktora naczelnego, a następnie (2004-2008) sekretarzem polsko-niemieckiego rocznika zatytułowanego *Keryks. Międzynarodowy przegląd katechetyczno-pedagogiczno-religijny. Inetnationale religionspädagogisch-katechetische Rundschau*. Należał również w latach 2000-2008 do Rady Naukowej „Roczników Teologicznych” z. 6 (pastoralny).

Na Białorusi, w latach 2001-2008, był delegatem KUL do spraw kontaktów z Seminarium Duchownym w Grodnie. Pomagał tamtejszym alumnom w zdobyciu tytułu magistra teologii na Wydziale Teologii KUL. Dla wielu z nich był również promotorem prac magisterskich. Angażował się także w pomoc studentom z Ukrainy i Słowacji. Prowadził wykłady z teologii pastoralnej na kursie podstawowym i licencjackim między innymi w Spiskiej Kapitulie oraz w Trnawie. W latach 2001-2007 był zatrudniony jako pracownik naukowo-dydaktyczny uniwersytetu w Różeberoku. Ten zakres działalności ks. Bieleckiego zasługuje na szczególne uznanie, gdyż studia teologiczne w krajach Europy wschodniej w tamtym czasie dopiero zaczynały się kształtować, dlatego wszelka pomoc organizacyjna i dydaktyczna była niezwykle cenna.

Zaangażowanie dydaktyczne i naukowe ks. prof. Stanisława Bieleckiego zaowocowało promotorstwem około 360 prac magisterskich i 19 doktoratów. Ponadto brał udział w wielu krajowych i zagranicznych kongresach, sympozjach i zjazdach teologów.

3. TWÓRCZOŚĆ NAUKOWA

Zainteresowania naukowe ks. prof. S. Bieleckiego ogniskują się wokół dwóch dziedzin teologicznych: teologii biblijnej i pastoralnej. Jego formacja naukowa sprawiła, że nawet w badaniach o charakterze teologicznopastoralnym koncentrował się na zagadnieniach związanych z Pismem Świętym. Przede wszystkim podejmował zagadnienia dotyczące biblijnych podstaw duszpasterstwa, problematyki pism św. Pawła, kairologii biblijnej z elementami teologii znaków czasu oraz powiązania przepowiadania homilijnego i praktyki katechetycznej z problematyką biblijną.

Kierunki badań, prowadzonych przez ks. prof. Stanisława Bieleckiego, można sprowadzić do kilku zasadniczych. Pierwszy z nich to publikacje dotyczące pojęcia „kairos” oraz elementów teologii znaków czasu (np. *Ku teologii znaków czasu*. RTK 35:1988 z. 6 s. 130-136; *Nowotestamentalne ujęcie terminu „kairos”*. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 45:1992 nr 2-6 s. 57-65; *Kairos chrześcijanina w ujęciu listów św. Pawła*. Lublin: RW KUL 1996; *Chrześcijańskie i czas według listów św. Pawła*. Lublin: RW KUL 1999; *Znaki czasu i ich rozpoznawanie*. W: *Teologia pastoralna*. T. 1. *Teologia pastoralna fundamentalna*. Red. R. Kamiński. Lublin: Atla 2 2000 s. 223-247; *Chrześcijański keryks*. *Der christliche keryks*. „Keryks. Międzynarodowy Przegląd Katechetyczno-Pedagogiczny” 2002 nr 1 s. 37-51; *Teologia znaków czasu*. Kielce: Jedność 2006). Szczególne zasługi posiada ks. Bielecki w opraco-

waniu pojęcia „kairos”, które wyprowadził z klasycznej kultury greckiej oraz tekstów biblijnych, a tym samym nadał mu oryginalne rozumienie. W wielu publikacjach zajmował się pojęciem teologii znaków czasu, szukając jego uzasadnienia w tradycji biblijnej oraz w nauczaniu Kościoła.

Drugi kierunek stanowią badania dotyczące poszukiwania biblijnych podstaw duszpasterstwa oraz treści eklezjologicznych obecnych na kartach Pisma Świętego (np. *Nowy Testament o wspólnocie*. RT 42:1995-1996 z. 6 s. 151-161; *Duch Święty a postannictwo Kościoła*. „Częstochowskie Studia Teologiczne” 26:1998 s. 35-42; *Ku pneumatologicznym podstawom duszpasterstwa*. RT 53:2006 z. 6 s. 35-53).

Trzeci nurt stanowią publikacje poruszające współczesne problemy z zakresu działalności zbawczej Kościoła (np. *Sacrum i profanum dzisiaj*. „Kielecki Przegląd Diecezjalny” 2003 nr 2 s. 149-160; *Zanik sacrum we współczesnym świecie jako problem pastoralny*. RT 51:2004 z. 6 s. 41-58). W dorobku naukowym ks. Bieleckiego znajdują się również publikacje nie układające się w bloki tematyczne, ale rozproszone w obszarze biblistyki i teologii pastoralnej (np. *Biblijne pojęcie wiary*. W: *Wiara i rozum na progu Trzeciego Tysiąclecia*. Red. J. Łukomski. Kielce: Jedność 2001 s. 15-24; *Prawo i Ewangelia w kontekście „nauczających inaczej”*. „Kieleckie Studia Teologiczne” 2002 nr 1 s. 57-70; *Jezus a wspólnota małżeńska*. W: *Z potrzeby serca...* Red. Z. Krzyszowski [i in.]. Lublin: RW KUL 2004 s. 273-287). Ten kierunek badań ks. Bieleckiego również posiada pastoralny charakter.

Warte odnotowania i podkreślenia jest zaangażowanie ks. Bieleckiego w popularyzację nauki i przygotowywanie pomocy duszpasterskich. Teoria i praktyka kościelna w teologii pastoralnej nie są przeciwstawne i odrębne, ale stanowią dwubiegunową i zróżnicowaną jedność. Dlatego szeroki nurt twórczości i działalności ks. Bieleckiego, dotyczący łączenia teorii pastoralnej z praktyką duszpasterską, zasługuje na uznanie. Szczególnie płodny okazał się w publikacjach homilii, głównie skierowanych do dzieci, które sam z poczuciem humoru nazywał „infantylikami” (np. *Pozwólcie dzieciom przychodzić do mnie*. Homilie dla dzieci – rok C <1997>, rok A <1998>, rok B <1999>, wszystkie te zbiory homilii zostały wydane w Kielcach w Wydawnictwie Jedność; *Idźmy na spotkanie Pana. Adwentowe homilie dla dzieci*. Kielce: Jedność 2000; *Postępujemy w światłości Pana. Adwentowy pociąg 2001. Homilie dla dzieci*. Kielce: Jedność 2001; *Twemu sercu cześć składamy. Homilie dla dzieci na pierwsze piątki miesiąca*. Kraków: WAM 2004). Publikacje ks. Bieleckiego skierowane do dzieci nie ograniczały się do tekstów homilii oraz wskazań duszpasterskich, ale stanowiły zintegrowany zespół pomocy pastoralnych (np. kolorowe obrazki związane z tematyką rozważań adwentowych, które układane dzień po dniu prowadziły

do skonstruowania przez dzieci „pociągu adwentowego”). Ponadto opublikował zbiór homilii ślubnych (*Ślubuję Ci. Homilie w czasie liturgii małżeństwa*. Częstochowa: Wydawnictwo św. Pawła 2003). Część homilii dla dzieci ukazała się w języku białoruskim i słowackim.

W latach młodości ks. Bielecki interesował się sportem; jego pasją było kolarstwo. Sam wielokrotnie wspominał, że pokonywał dziennie rowerem dystans ok. 100 kilometrów. Sporo również podróżował, głównie do Ziemi Świętej, oraz zwiedził wiele muzeów i galerii sztuki na świecie, co było wyrazem jego rozmiłowania w historii sztuki.

W ostatnich latach ks. prof. Bielecki zmagają się z ciężką i niestety postępującą chorobą. Jednak, pomimo cierpienia i niewątpliwych niedogodności (kłopoty z samodzielnym poruszaniem, utrata wzroku), starał się prowadzić zajęcia dydaktyczne oraz rozwijać działalność naukową na KUL. Nie zaprzestał publikowania artykułów, które już nie tylko miały walor naukowy, ale również stały się formą świadectwa, gdyż zawierały refleksję związaną z niepełnosprawnością (np. *Niepełnosprawni w Kościele*. „Kieleckie Studia Teologiczne” 2009 nr 8 s. 271-282; *Niepełnosprawny też człowiek*. „Kielecki Przegląd Diecezjalny” 85:2009 nr 2 s. 233-238).

W opinii studentów, magistrantów i doktorantów Księdza Profesora jest on człowiekiem o nietuzinkowym poczuciu humoru. Do rangi legendy urosły jego barwne wspomnienia z okresu rzymskich studiów, wskazania praktyczne jak studiować lub próby ożywienia i maksymalnego zobiektywizowania egzaminów, kiedy to wynalazł tzw. egzektorek, czyli podręczne urządzenie losowo wskazujące, na które pytanie ma odpowiadać student. To wszystko sprawiło, że każde spotkanie z ks. prof. Stanisławem Bieleckim było ciekawym i ubogacającym doświadczeniem.

W drugim semestrze roku akademickiego 2010/2011 Rektor KUL przyjął jego prośbę o urlop zdrowotny. Warto zauważyć, że mimo dolegliwości, ks. Bielecki nie utracił pogody ducha i to zapewne sprawia, że nie poddaje się chorobie.

REV. PROF. DR. STANISŁAW BIELECKI'S LIFE AND RESEARCH,
AS WELL AS HIS EDUCATIONAL AND ORGANIZATIONAL WORK

S u m m a r y

Rev. Prof. Dr. Stanisław Bielecki (born 1947) does research and teaches at the John Paul II Catholic University of Lublin. In 1987 he became an assistant lecturer at the Chair of Pastoral Dogmatics of the Institute of Pastoral Theology of the CUL; in 1989 was advanced to the position of senior assistant, and in 1991 – to assistant professor. In 1987 he qualified as a university lecturer in pastoral theology, and since that time he has been performing the function of the head of the Pastoral Dogmatics Chair, in 2000 renamed as the Chair of General Pastoral Theology. In 2000 he was made associate professor of the CUL, and in 2008 – professor of theological sciences in the area of pastoral theology. In the years 1987-1990 he was one of the organizers of the Department of the Pastorate of the Working People at the Institute of Pastoral Theology of the CUL that was established on the initiative of the Commission of the Episcopate for the Pastorate of the Working People, and then he was the head of the Department. From 1997 to 2000 he fulfilled the function of the head of the Institute of Pastoral Theology of the CUL, and in the academic year 2000/2001, after the Institute of Pastoral Theology was divided into the Pastoral-Catechetical Institute and the Liturgical-Pastoral Institute he was made the head of the Pastoral-Catechetical Institute of the CUL. He conducted classes on Biblical studies and on pastoral theology at the CUL, the Kielce Seminary, as well as in Byelorussia, Ukraine and Slovakia. He has been the supervisor of about 360 master's theses and 19 doctoral ones. As a researcher he is interested in two theological areas: Biblical theology and pastoral theology. First of all he has been conducting research in the issues concerning Biblical foundations of pastorate, in St Paul's writings, Biblical kairology with elements of theology of the signs of the time, and he has been connecting preaching and catechetical practice with Biblical issues.

Translated by Tadeusz Karłowicz

Słowa kluczowe: Stanisław Bielecki, teologia pastoralna, teologia biblijna, kairologia, Biblia w duszpasterstwie, znaki czasu, podstawy duszpasterstwa.

Key words: Stanisław Bielecki, pastoral theology, Biblical theology, kairology, Bible in pastorate, signs of the time, foundations of pastorate.